

Digihumanitaariast – mis ja milleks?

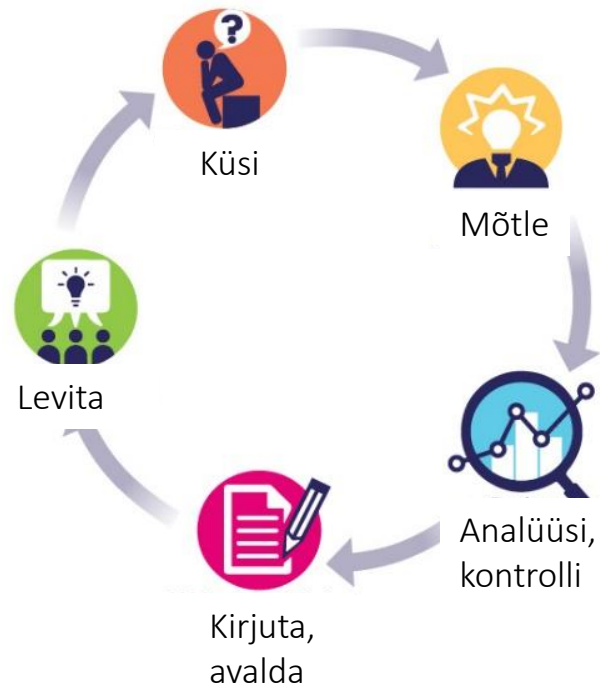
Peeter Tinit

Eesti keele õpetajate sügiskonverentsil

08.11.2019, Tartu

Mis on digihumanitaaria?

Arvutirakenduste kaasamine humanitaarteadustesse

Uurimistsükkel

Mis on digihumanitaaria?

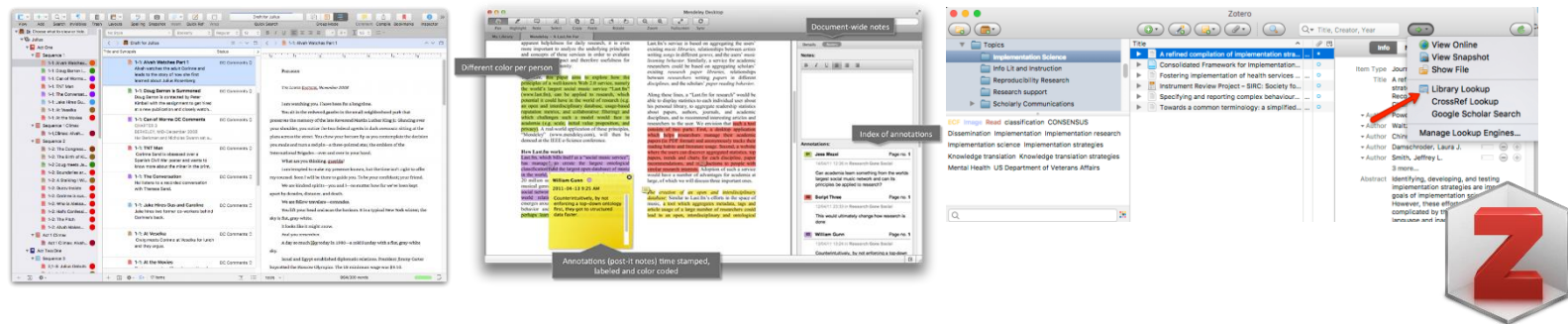
Arvutirakenduste kaasamine humanitaarteadustesse

Mis on digihumanitaaria?

Arvutirakenduste kaasamine humanitaarteadustesse

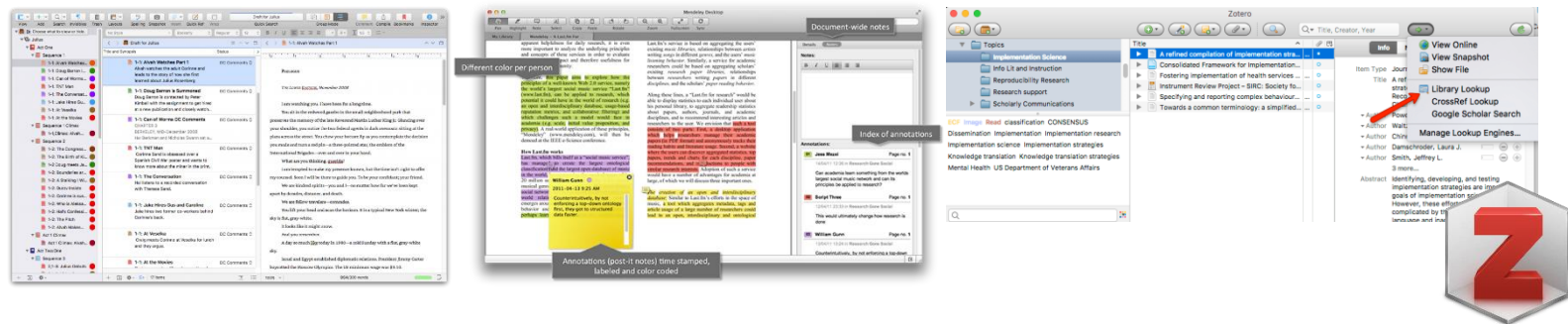
Nt tekstilugejad, märgendajad, kirjandushaldus jne

Mis on digihumanitaaria?

Arvutirakenduste kaasamine humanitaarteadustesse

Nt tekstilugejad, märgendajad, kirjandushaldus jne

Või kvantitatiivse analüüsi kaasamine

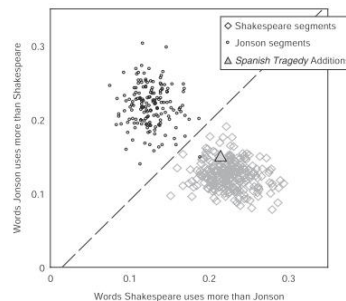
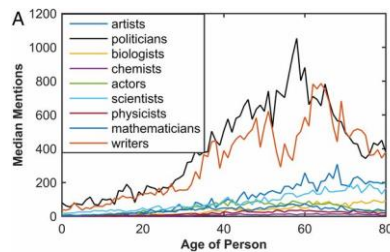

Figure 8.1 Lexical-words test: 2500-word Shakespeare segments versus 2500-word Jonson segments, with the 1602 Additions to *The Spanish Tragedy*.

Digihumanitaaria Eestis

Mäluasutused, Ülikoolid

Konverentsid al. 2013 <https://dh.org.ee/>

Selts al. 2016 <https://dh.org.ee/selts/>

Suvekoolid al. 2018 <https://digitalmethods.ut.ee/>

Töötoad valdkondade sees

Digikogude arendamine

(Kirjandusmuuseum, Rahvusraamatukogu, Rahvusarhiiv)

Mõned näited

Kuidas käib

Küsimused humanitaariast

Meetodid ja abivahendid – digi

Digitaalsed kollektsioonid arhiivides

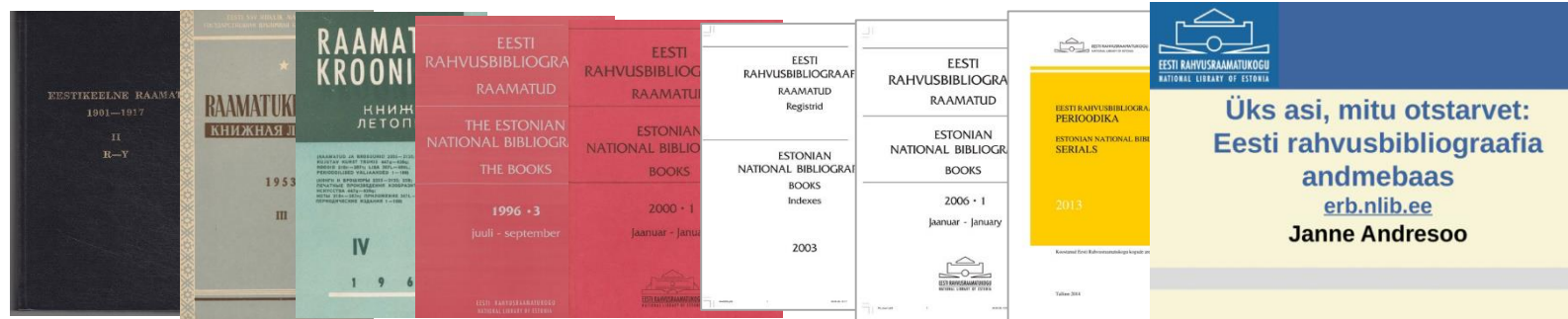
Andmekaeve tekstides

Visualiseerimine

Statistika

	RecordNumber	c	aeg	koht	kirjastus	title
<mx:datafield ind1="1" ind2="> <mx:subfield code="a">Stend <mx:subfield code="d">1783- <mx:subfield code="0">(BLBN </mx:datafield> <mx:datafield ind1="0" ind2="> <mx:subfield code="a">>, > <mx:subfield code="d">1783- <mx:subfield code="0">(ISNI </mx:datafield> <mx:datafield ind1=" " ind2="1" <mx:subfield code="a">>, > <mx:subfield code="d">1783- <mx:subfield code="0">(NLR)RU NLR AUTH 775430</mx:subfield> </mx:datafield>	115097	\$c[1894]	1894	Narva	R. Põder,	Tumm armastaja :
	115134	\$c[1894]	1894	Paide	A. Seidelberg,	Saardami tÕtmees :
	115406	\$c1894	1894	Viljandi	Viljandi Eesti Karskuse Selts ""Vabadus""	Kolm esimest elu-aastat :
	115679	\$c1894	1894	Tallinn	A. Busch,	Wiiteistkümnne aastane kapten /
	115739	\$c1894	1894	Tallinn	A. Brandt,	Willem ja Luise ehk õnnetu ja õnnelik perekon
	115891	\$c1894]	1894	Tallinn	s.n.,	Eeskirjad kõlentalurahwa ja walla kohtutele Tall
	116002	\$c1894	1894	Jurjev	H. Laakmann,	Weike meelejahutaja :
	116089	\$c[tsens. 1894]	1894	Riia	Paltimaa Cigeusu vennaste-selts,	Cpetus üigest usust :

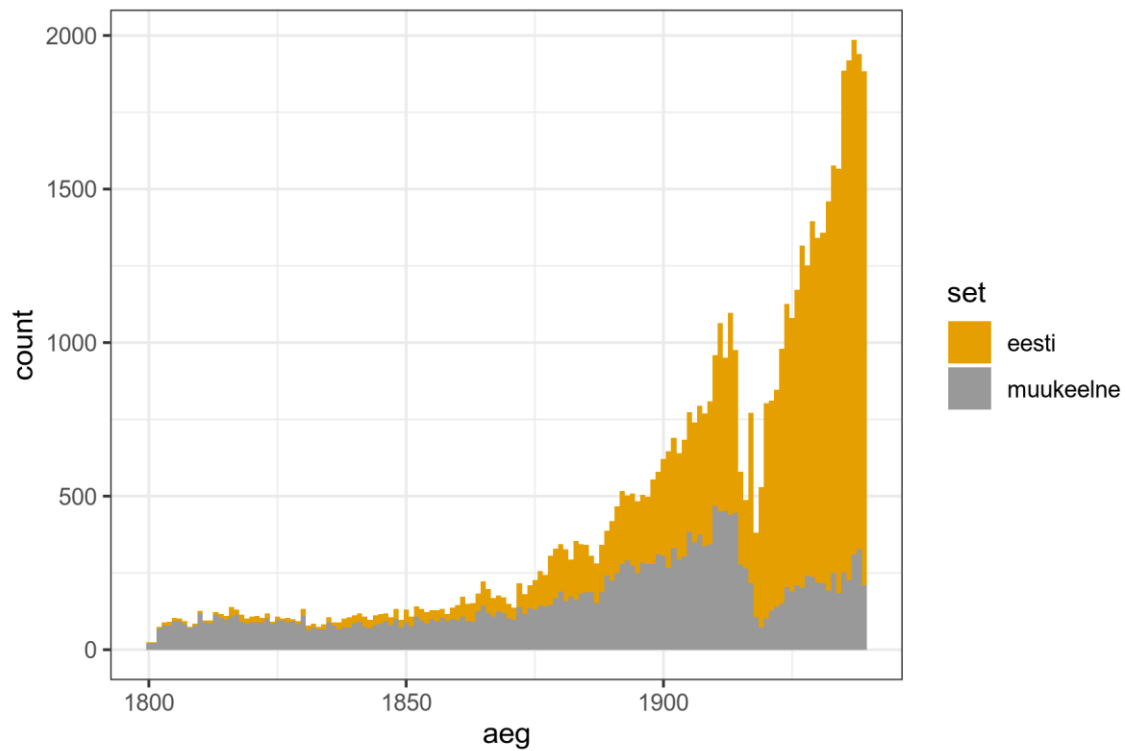
839. Kord Vihalemm elas Ystadis : Arvo Mägi ja Arno Vihalemma kirjavahetus 1955-1959 / [koostanud ja kommenteerinud Piret Noorhani ; toimetanud Kristi Metse]. – Arvo Vihalemma illustatsioonid]. – Tartu : Eesti Kirjandusmuuseum, 2000 (Tartu : Gittenberg). – 257 lk., 4 l. ill.; 21 cm. – Sisaldab registrit. ISBN 9985-9286-8-7

UDK 821.51.113-6 : 821.51.113
 (02) (044); 76.071.1 (474.2) (044)

Eesti rahvusbibliograafia. Raamatud. 2001, #3, p.40.

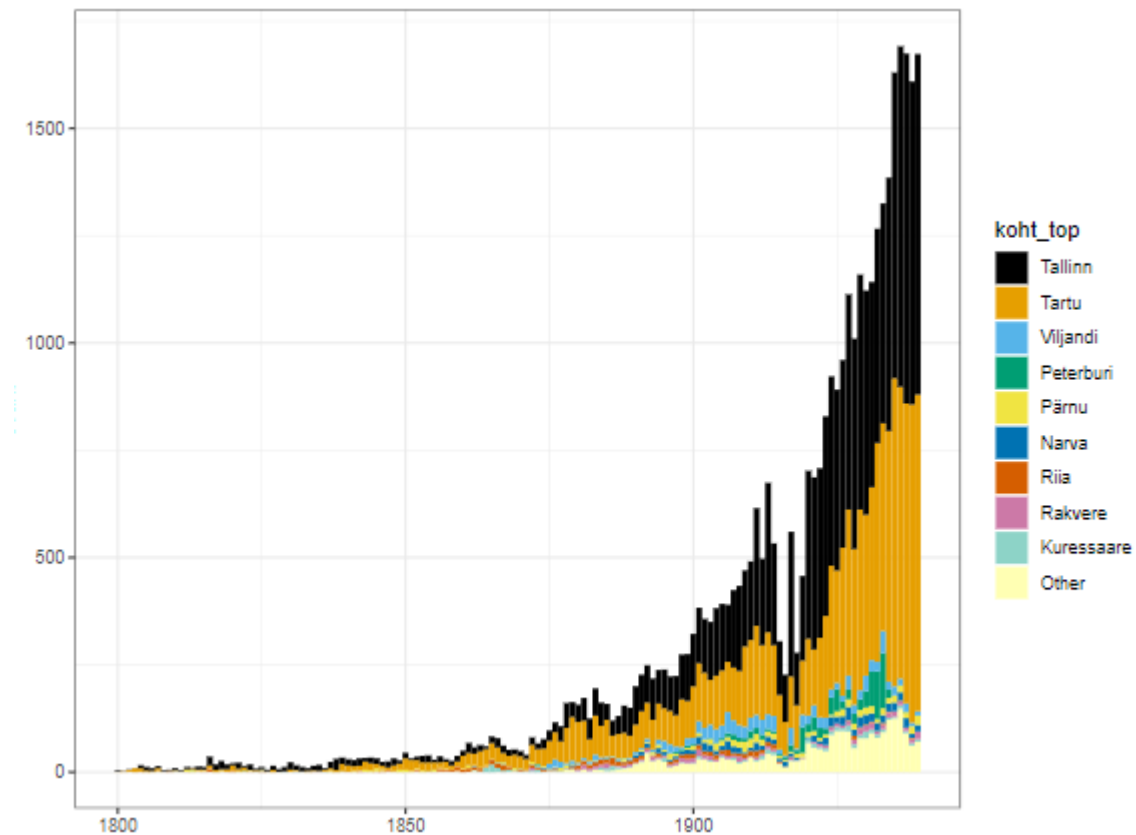
Trükiste hulk

1800-1940

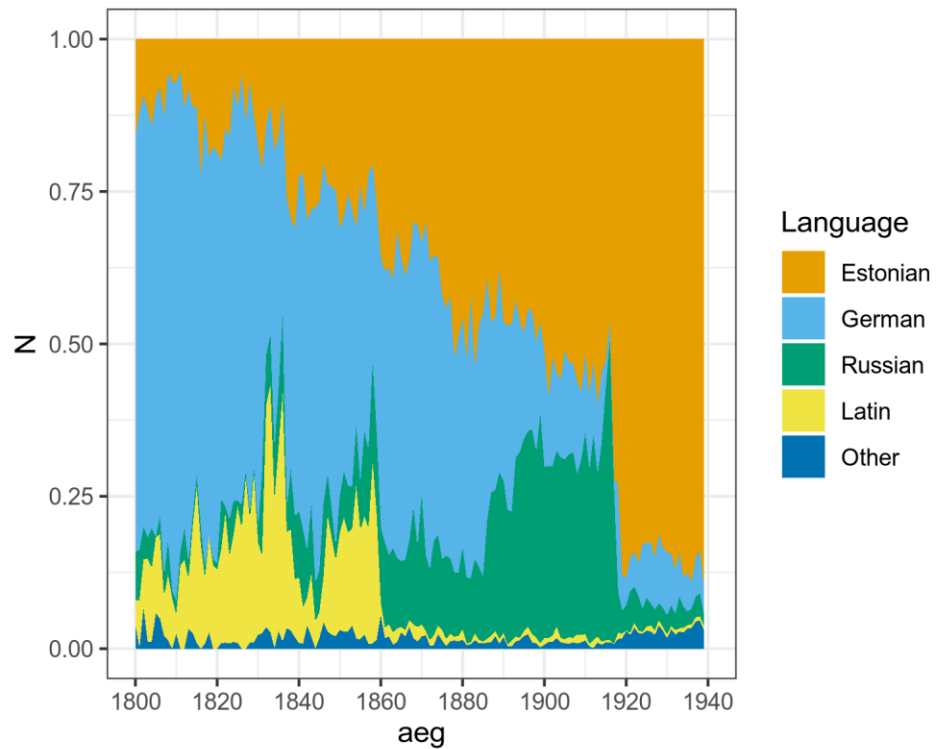
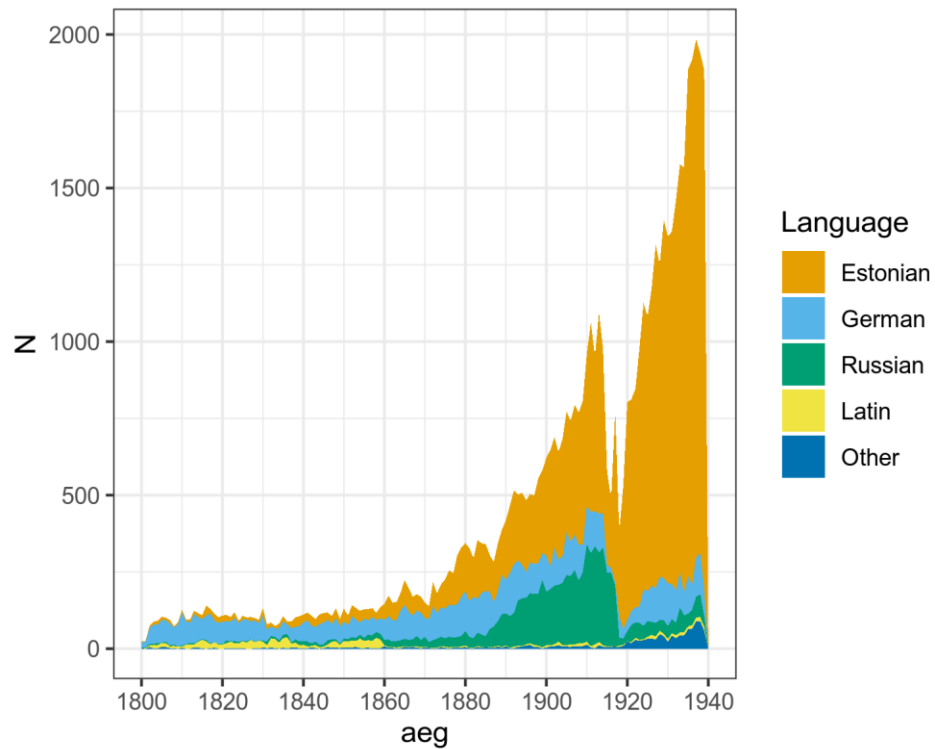
Kirjastamise asukohad

1800-1940

Trükiste keeled

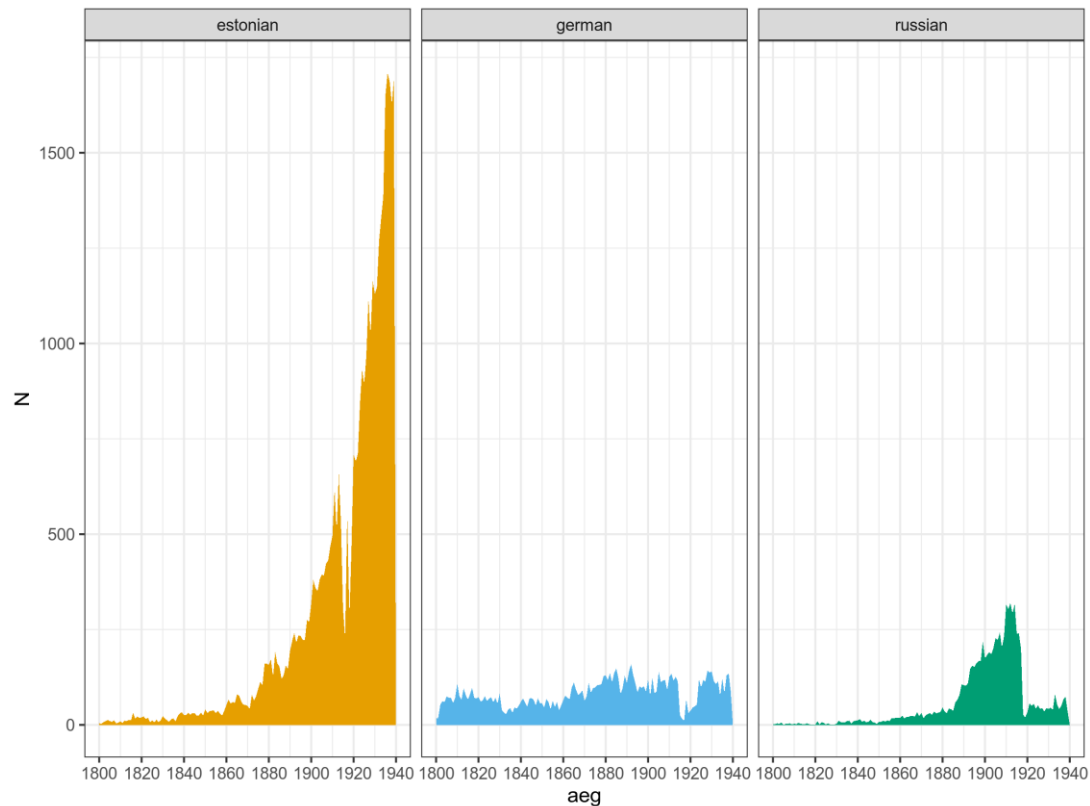
1800-1940

Trükiste keeled

1800-1940

Eesti keel kasvab jõudsalt, vene keel ajutiselt venestusajal

Trükiste autorid, kirjastajad

Nimed seales andmestikus

Eesti biograafiline andmebaas ISIK

avalehekülg · nimekiri ja otsing · ametikohad [110] · asutused [470] · isikud [4486] · kaastöö väljaannetele [1133] · nime erikujud [925] · pseudonüümid [9179] · sugulased [309] · sündikohad [625] · surmakohad [186] · tegevusala [599] · lühendid ja allikad · admin

AAMISEPP, JULIUS

Nimi

Nime normitud kuju Aamisepp, Julius.

Eluandmed

Sünniaeg 1883-09-01
Sünnikoht Karilepa-Tõnu t. Kloostri v. Harjumaal.
Surmaaeg 1950-01-19
Surmakoht Jõgeva
Märkus maetud Tartu Raadi kalmistule

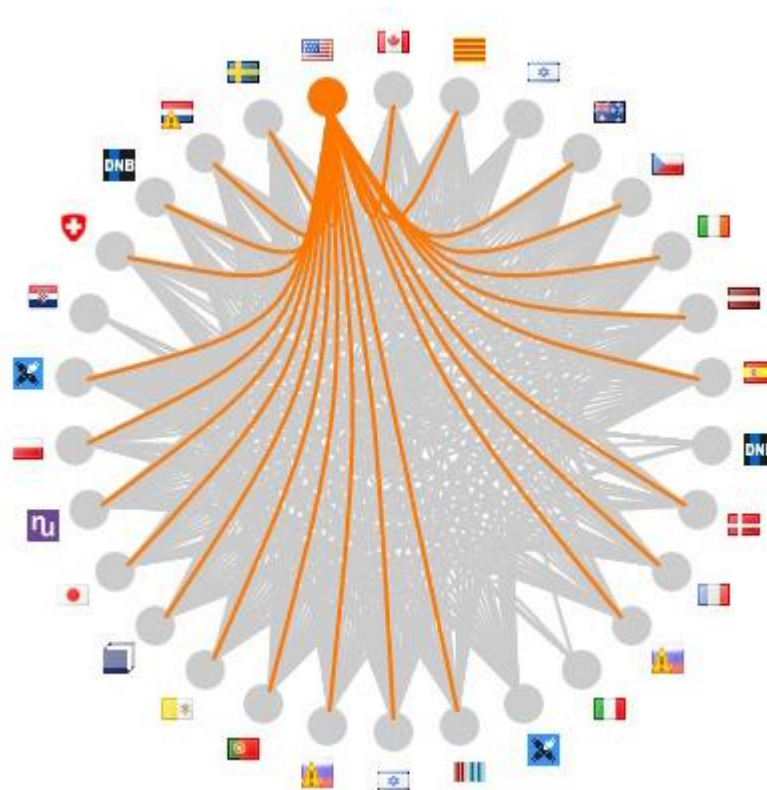
Üldandmed

Tegevusala sordiretaja

Biograafilised andmed

1.IX 1883 Harjumaal Kloostri valla Karilepa-Tõnul. Maria Velmer-Ants (1918. Taluperemees Siim A., Liisa Vraeger. Aa 1917 Anna Vasalemm, v.1918 v.1919, Valve Jaagus (1920. v.1921, Ilmar (1922--92. v.1923), Kaskemäe v.1924, Hõrgu v.1925, Paldiski algkool 1897--1900, Haapsalu linnakool 1902--03, Peterburi ülikooli õpilane 1903--04, Harjumaal Kloostri v.1904--05, Sojavees Peterburis, vangistatud 1905--06, I maailmasõjas suurtükiväeametnik Tallinnas 1914--16, Eesti Sojaveelaste Keskbüroo juhatuse liige, Harju maakonnandukogu liige ja sekretär 1917--20, 1918 Eesti diviisi staabi mobilisatsiooniosakonna asjaajaja, Vabadussõjas ülemjuhataja staabi majandusülem, Eesti Sordiparanduse Seltsi Jõgeva sordikasvatuse osakonnajuhataja 1920--50, "Vaikelooma-kasvataja" toimetaja 1919--21, ENSV TA korrespondentluge 1946, ÜN 1947--50 (II ks); ENSV teeneline teadlane 1945, NE preemia 1947, Stalini preemia 1948. Surnud 19.1 1950 Jõgeval, maetud Tartu Raadi kalmistule. EAT, EE, EBL, EAT2, ENE1, ENE2, EABL, VJV, ENE2(14), EteadBL - ISOTAMM 2

Seome teiste andmebaasidega

Julius Aamisepp (Q12365553)

No description defined

[edit](#)

[In more languages](#) [Configure](#)

Language	Label	Description	Also known as
English	Julius Aamisepp	No description defined	Julius Aamisepp
Estonian	Julius Aamisepp	No description defined	
Russian	Аамисепп, Юлиус Сиймоови	No description defined	
Finnish	No label defined	No description defined	

All entered languages

Statements

instance of human

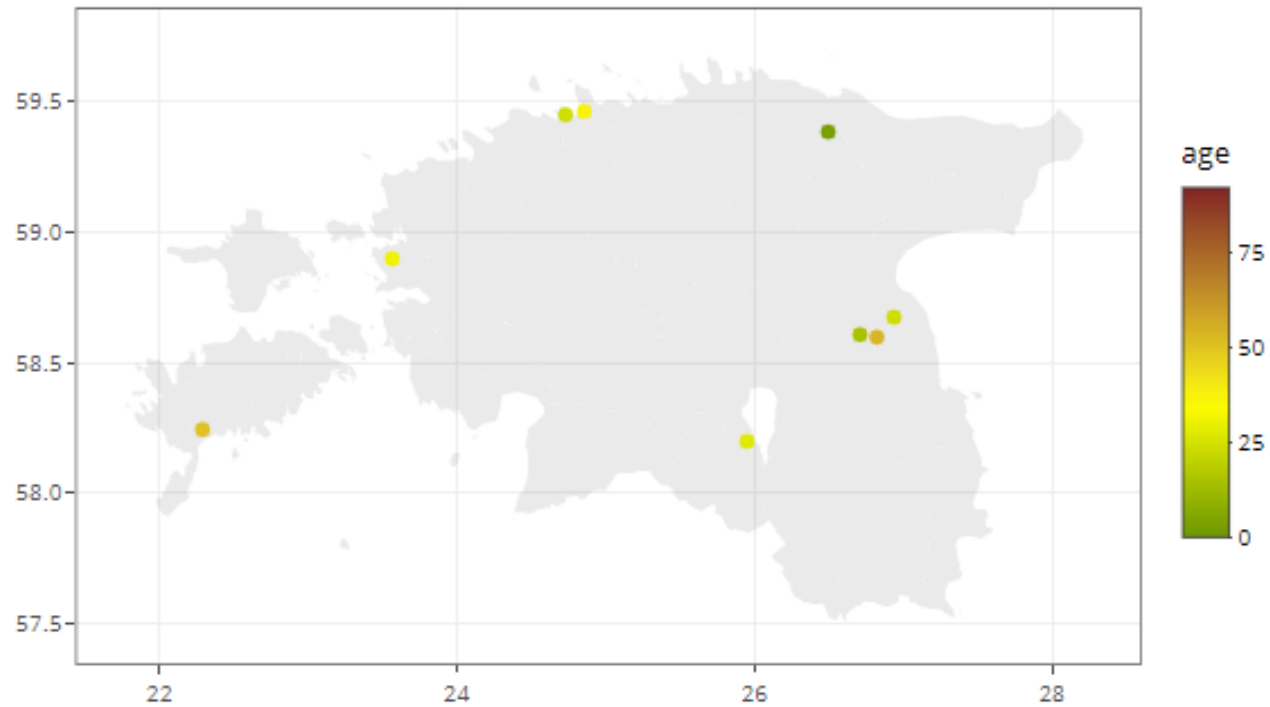
[edit](#)

VIKIPEEDIA
Vaba entsüklopeedia

Linnastumine

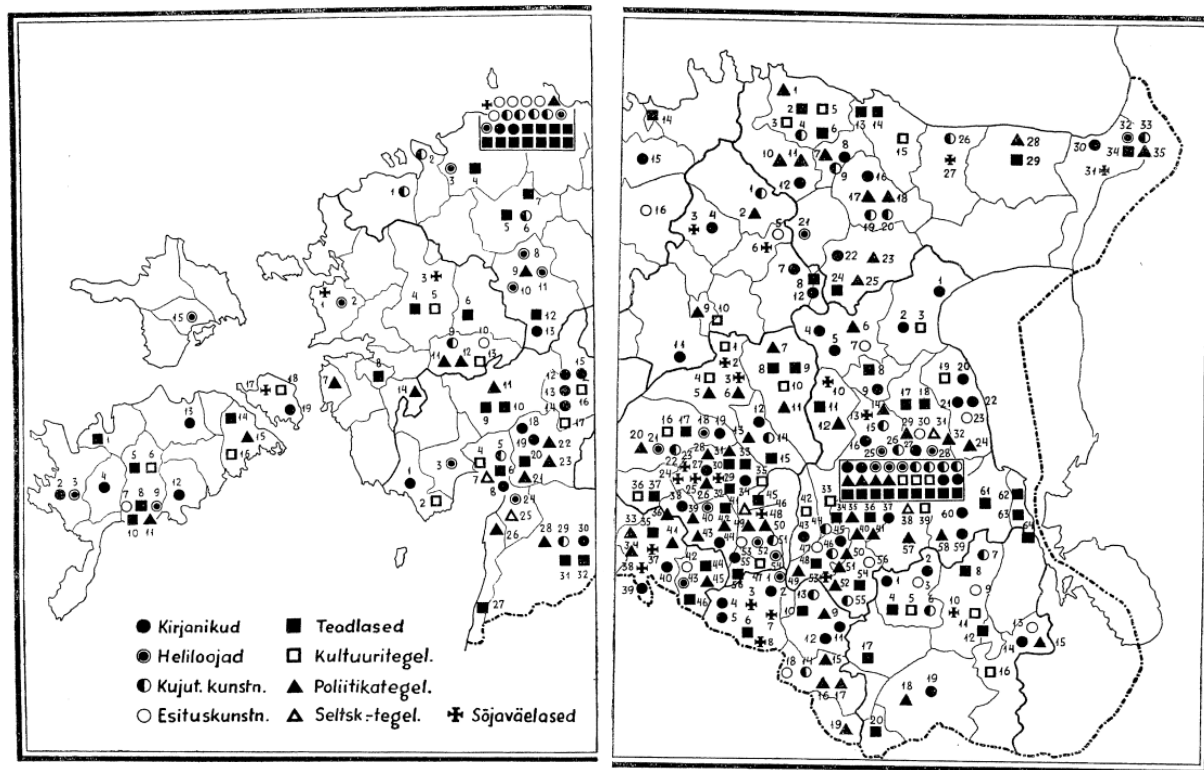

[Andmebaasi inimeste eluteed kaardil](#)

Kultuuritegelaste sünnikohad

Vrd Miks 1938: Eesti olulisemate kultuuritegelaste sünnikohad

Miks, A. 1938. Märkusi Eesti kultuuritegelaste päritolu kohta. Eesti Kirjandus 3: 129-141

Kultuuritegelaste sünnikohad

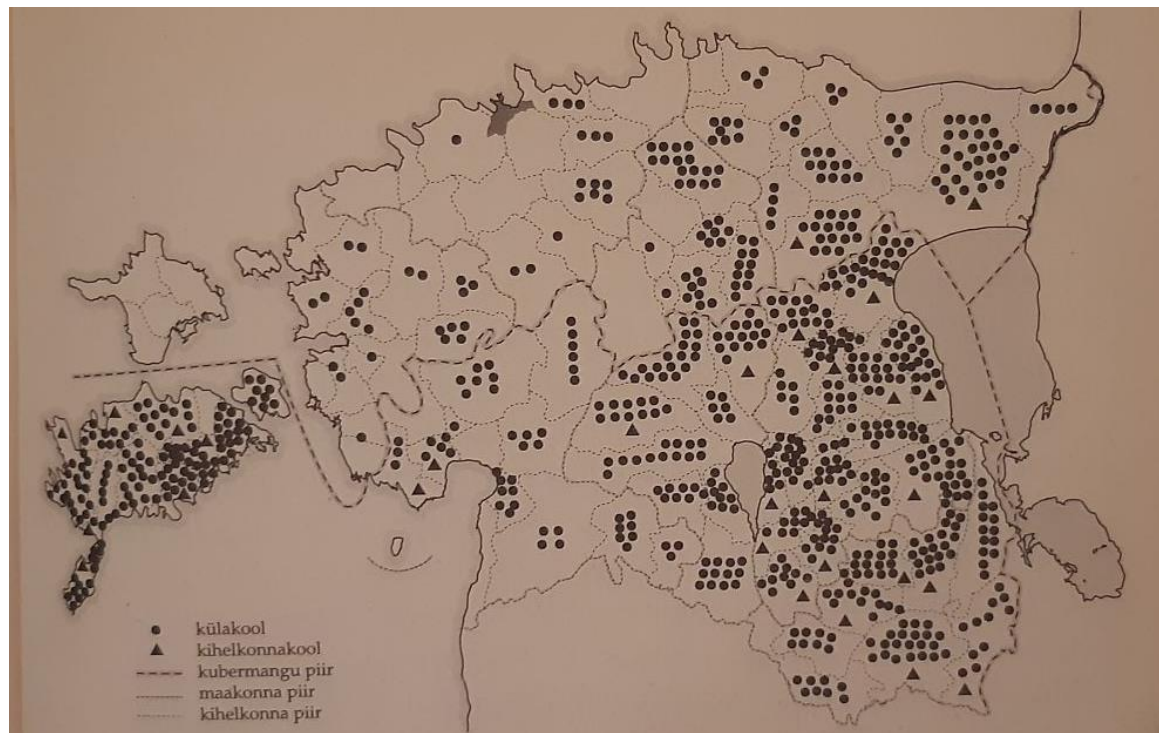
Andmete sidumise kaudu saame kirjarahva sünnikohad

[Kirjarahva sünnikohad kaardil](#)

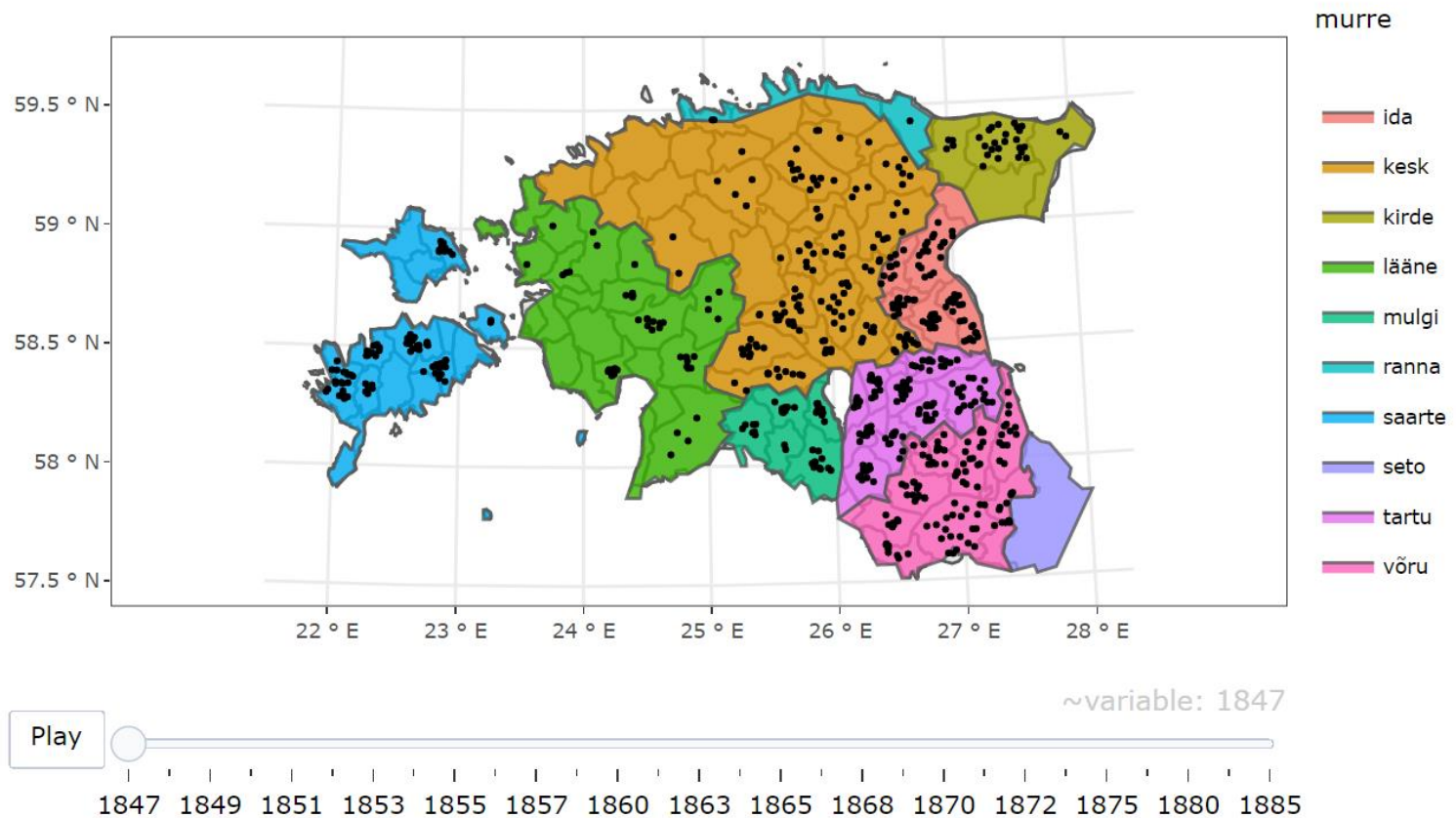
Rahvakoolid 19. saj

Kõrvalepõige: rahvakoolide asutamine eri piirkondades

Eesti rahvakoolid a. 1851

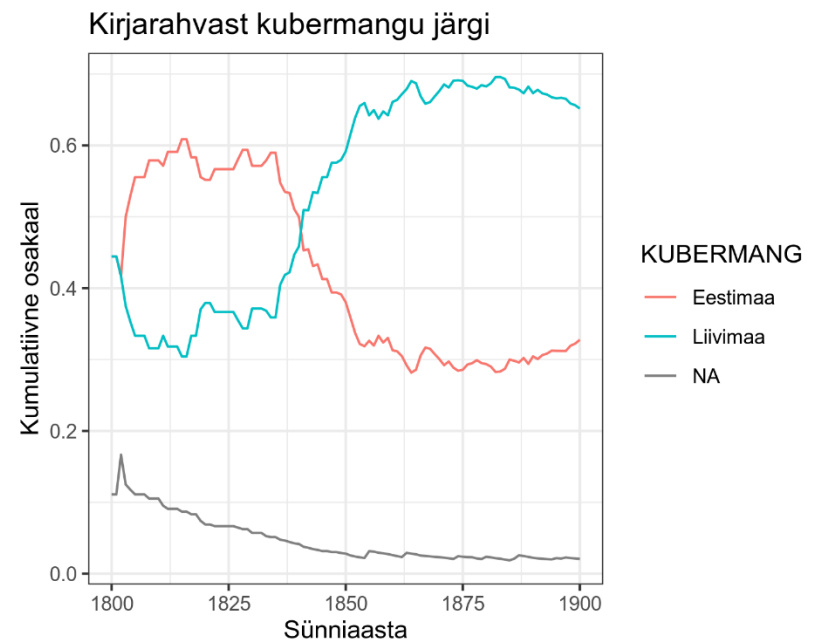
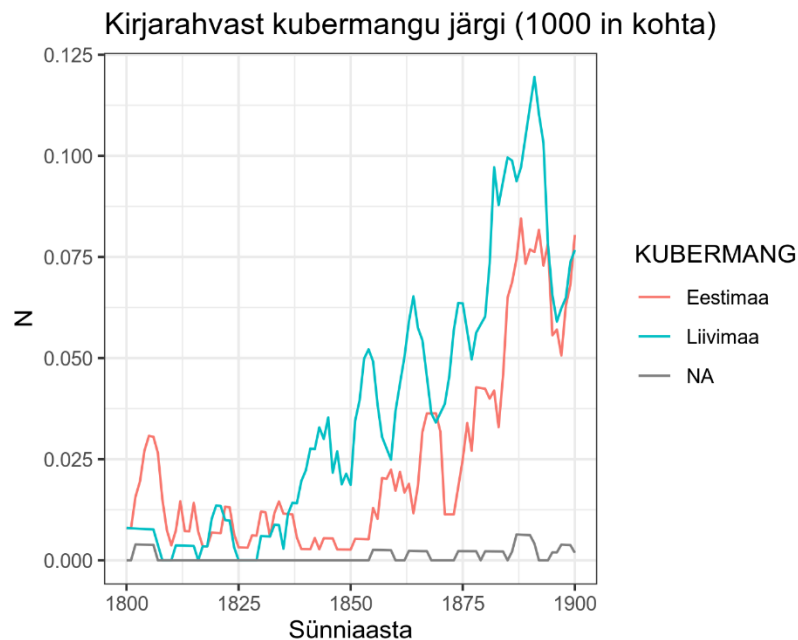
Rahvakoolid 19. saj

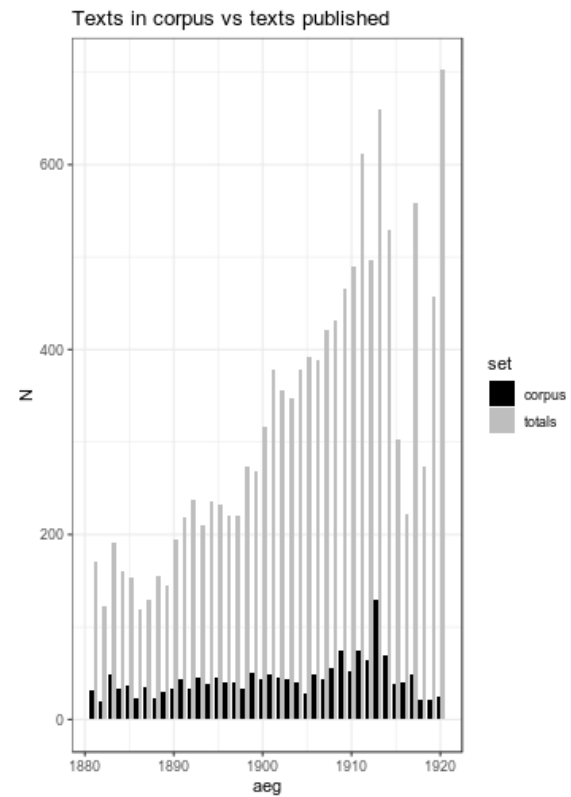
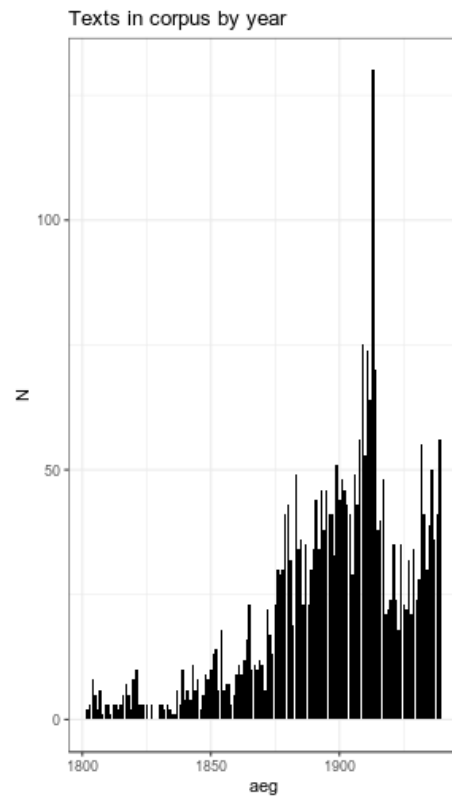
[Rahvakoolide asutamine kaardil](#)

Kultuuritegelaste sünnikohad

1840-1900 pärineb järjepidevalt kirjarahvast rohkem Liivimaalt
Poliitika mõju, majanduse mõju

Keelekorpused

Ettekirjutuste mõju keelele

12 muutujat

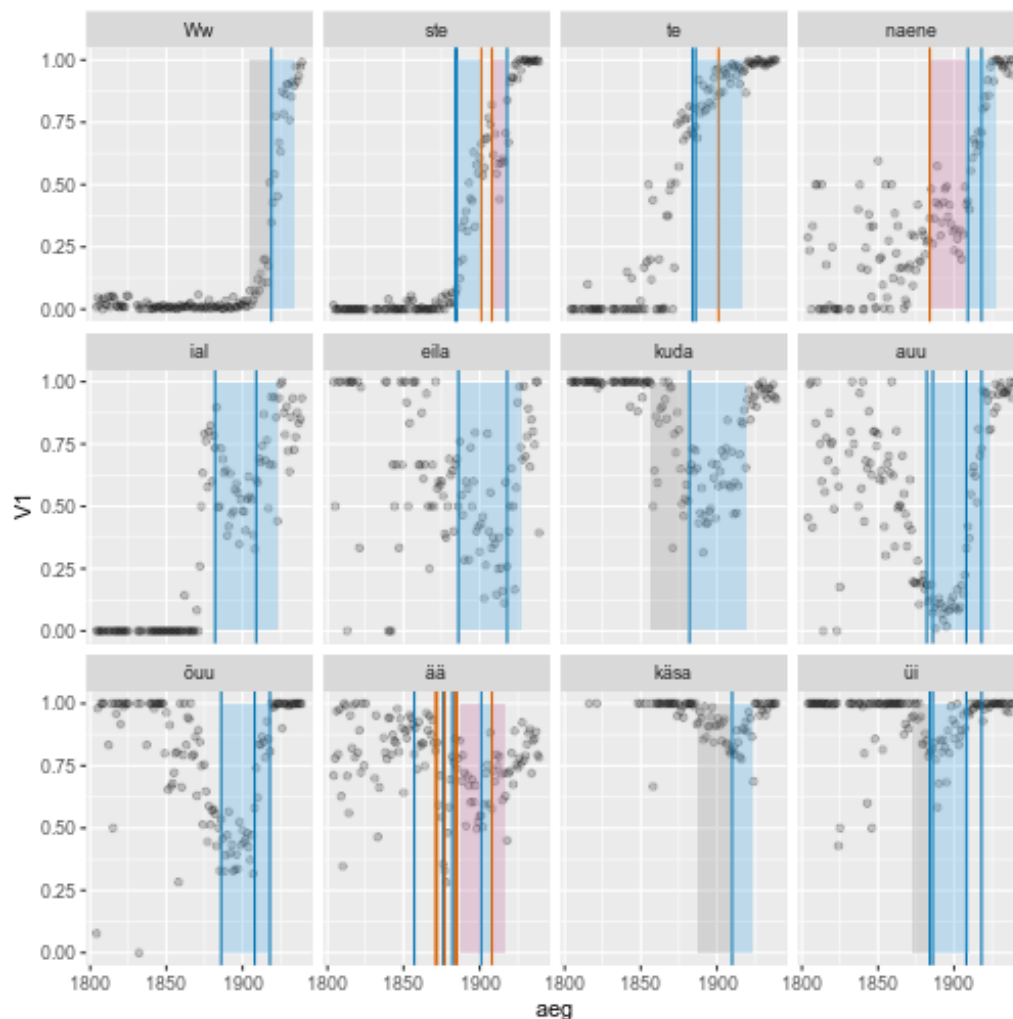
W – V

-ste - -sti

eila – eile

nüid – nüüd

Sõnastike ja soovituste
mõju on tuntav

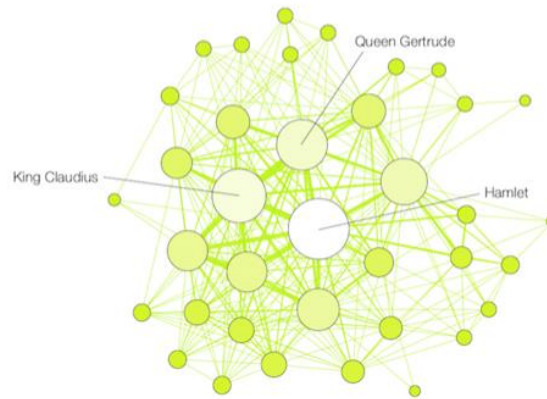

Ilukirjandusteoste sisu

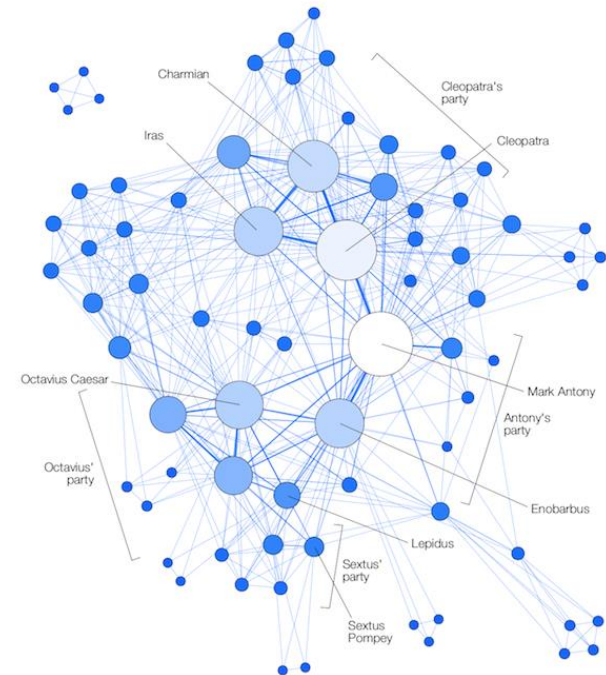
ROMEO AND JULIET

Number of characters **41** | **37%** Network density

HAMLET

Number of characters **37** | **39%** Network density

ANTONY AND CLEOPATRA

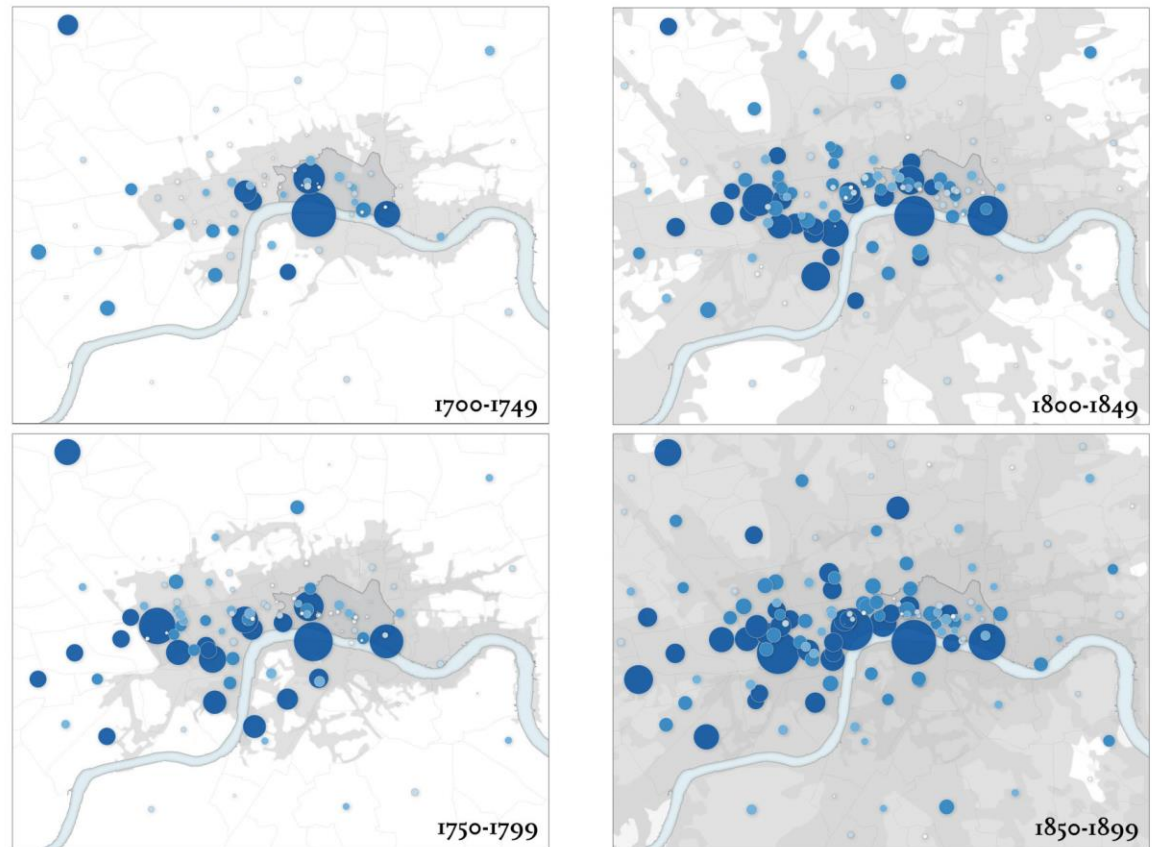
Number of characters **74** | **17%** Network density

Kirjanduslik London

Viited Londoni
tegevuspaikadele
romaanides

Figure 3.2 The stability of fictional London, 1700-1900

Digihumanitaaria õppimine

Humanitaarteaduslik aines ja vaatenurk
+ infotehnoloogilised võimalused ja meetodid

TLÜs kõrvaleria - [link](#)

TÜs kõrvaleriala – [link](#)

Digihumanitaaria koolidele?

Digikollektsioonide uurimine?

Graafikud ja ülevaated?

Kultuurilugu andmetega?

Mõtted oodatud.

ROMEO AND JULIET
Number of characters 41 | 37% Network density

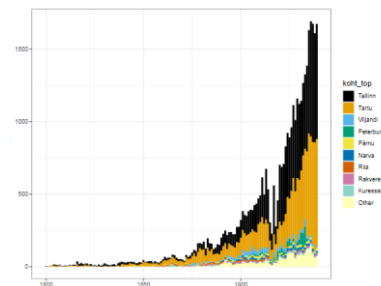
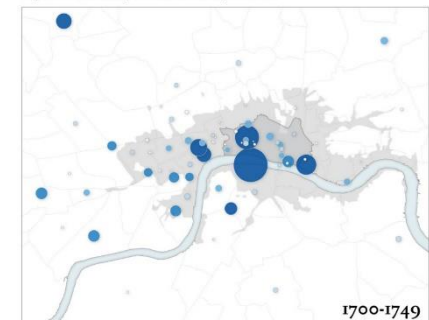

Figure 3.2 The stability of fictional London, 1700-1900

Aitäh kuulamast!

Mõtted oodatud.

peeter.tinits@gmail.com

Kolm viidet

Kolm viidet lihtsatele tööriistadele, mida võib sirvida alustuseks

Voyant Tools <https://voyant-tools.org/>

Palladio <https://hdlab.stanford.edu/palladio/>

AntConc <https://www.laurenceanthony.net/software/antconc/>

Neil on kõigil korralikud õppevideod, mis näitavad, mis teha saab ja kuidas.